

[Halvgaard.]

Vi har gang på gang påpeget, at opretholdelsen og udbygningen af 6 universiteter er for stor en bekostning og belastning for vort samfund i betragtning af landets størrelse og ressourcer.

Derfor har vi foreslået afvikling af Roskilde universitetscenter og af Ålborg universitetscenter, ligesom planerne om Sydjysk universitetscenter må stoppes. Vi har foreslået en væsentlig begrænsning af universiteternes tilbudsfag, idet de, der ønsker bestemte uddannelser, henvises til udenlandske universiteter, hvor der selv sagt kan tilbydes en langt højere kvalitet end opnåeligt i et lille land. Samtidig har vi fremsat forslag om ændring af styrelsesloven.

Disse forslags gennemførelse ville kunne rette op på situationen både økonomisk og rent menneskeligt, idet de 3 overflødige universiteters kapacitet efter prognoserne alene uddanner til arbejdsløshed. En sådan løsning burde være truffet for længst alene under henvisning til og på baggrund af de prognoser, som perspektivplan I og II åbenbarede.

Dette er baggrunden for denne forespørgsel.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Selvfølger kan formuleringen af en forespørgsel altid gøres til genstand for fortolkning, og hr. Halvgaard lagde her op til en generel uddannelsesdebat. Jeg skal ikke gå ind i denne debat, som jeg ikke mener, forespørgslen giver baggrund for, men alene henvise til, hvad der blev sagt i torsdags vedrørende besættelserne på universiteterne.

Forespørgeren (Halvgaard) (FP):

Jeg synes, det var en meget nem måde, undervisningsministeren slap ud af dette oplæg til en debat på.

Nu er det jo sådan, at der er sædvane her i folketinget for at nedsætte udvalg og kommissioner, så snart der er problemer, som skal løses, og som kræver upopulære løsningsmodeller. Det er, som om ministeren på denne måde vil unddrage sig det ansvar, som jeg mener at ministeren har. Jeg kan heller ikke forstå, at formuleringen af denne forespørgsel ikke lægger op til en egentlig uddannelsespolitisk debat.

Selve helhedsplanlægningen af de videregående uddannelser 1974-87, der blev afgivet i januar 1974, har ikke kunnet overbevise en undervisningsminister, selv om denne rapport

fastslår, at det vil være vanskeligt for de færdiguddannede fremover at finde relevant beskæftigelse. Derfor anmodede undervisningsministeren den 15. maj 1975 det centrale uddannelsesråd om at udarbejde en langtidspan for det danske uddannelsessystem, U 90, med udgangspunkt i følgende citat fra ministerens tale:

»Det, vi har brug for, er en redegørelse for det danske samfunds samlede uddannelsespolitik for de næste 15 år, en udredning af, hvad samfundet skal og kan gøre ved uddannelserne, en afvejning af mål og ressourcer, der giver os mulighed for at øjne helheden og sammenhængen i det, vi skal foretage os«.

Ministeren anmodede desuden det centrale uddannelsesråd om at færdiggøre uddannelsesplanen inden for en periode af 2 år. I går, den 15. maj 1977, er der netop gået 2 år. Jeg vil derfor bede ministeren om at give folketinget en redegørelse for dette råds arbejde.

Inden for de 2 år er der taget initiativ til en adgangsbegrænsning, som jeg har omtalt, idet der på et møde i folketingets undervisningsudvalg den 23. september 1975 blev udarbejdet retningslinjer og aftalt, at den totale ramme for tilgangen til de længerevarende videregående uddannelser fastlægges til maksimalt 20.000 studerende pr. år frem til 1980.

Fremskridtspartiet indvending gik ud på, at 20.000 om året, eller ca. 30 pct. af en fødselsårgang, var alt for højt. Vi ønskede en betydelig mindre totalramme på 12.000-15.000 og en generel begrænsning allerede fra 1976.

Den 9. marts modtog undervisningsudvalget fra undervisningsministeren en redegørelse for fordelingen af den samlede tilgangsramme. Efter de foreliggende beregninger har vi for øjeblikket 175.000 akademikere. Med en totalramme for tilgangen på 20.000 studerende pr. år er vi i 1990 oppe på 315.000. Vi får brug for 208.000 akademikere efter analyserne. Af de 175.000 nuværende akademikere er de 132.000 offentligt ansatte - og hertil regner undervisningsministeren læger og tandlæger - 40.000 er beskæftiget i den private sektor og 3.000 er arbejdsløse. Hvis den private sektor tredobler sit akademikerforbrug i de 15 år og den offentlige sektor nedskærer sit med en tredjedel, vil der altså i 1990 blandt de 315.000 akademikere være 107.000 arbejdsløse.

Jeg synes nok, det er tal, som burde mane en undervisningsminister med ansvar for sin ressource til omtanke. De 315.000 består af 134.000,